

MŪSU LIETUVA

São Paulo - Brasil - 1970 m. liepos - julho 31 d.

PLACIAJAME PASAULYJE

Rogers planas jaudina

KAIRAS. JAV-ų Užsienių Reikalų sekretorius Rogers išdirbtas planas įgyvendinti 3 mėnesių kovų paliaubas tarp arabų ir Izraelio bei paruošti kelią taikos sudarymui su kėle daug jaudinamosi ir ginčų tarp arabų šalių. Nasseris, tur būt, sovietų ir savųjų spaudžiamas, sutinka priimti Rogers planą; taip pat Jordanija ir Sudanas.

Visai jam priešingi yra Irakas, Sirija ir palestiniečiai partizanai. Izraelis dar nepareiškę — bent šias eilutes rasant — savo galutinio nusistatymo. Tačiau daug jo politikų yra linkę jį priimti. Bet kai kurie yra priešingi, bijosi, kad arabai tuos tris mėnesius nepanaudotų kariškam sustiprėjimui.

Salazaro palikimas

LIABONA. Praeitą pirmadienį, liepos 27 d. mirė Antonio Oliveira de Salazar, buvęs Portugalijos valdžios galva 36 metus. Paskutinius 22 savo gyvenimo mėnesius jis praleido suparalizuotas, judomoje kėdėje. Jam mirus visoje Portugalijoje buvo paskelbtas 4 dienų gedulas. Jis laidojamas su valstybės galvos iškilėmis.

PEIKIA

Dauguma portugalų mirusiųjų savo ministrų pirmininką ir diktatorių gerbia, kiti yra juo susižavėję. Bet yra ir peikiančių.

Jį smerkia, kam beveik 40 metų sustabdęs liberalinės demokratijos reiškimą Portugalijoje, nepasistengęs krašte pašalinti analfabetizmą (kuris siekia 40%) ir žmonių skurdą, žemą pragyvenimo lygį. Užjūrio kraštuose, Portugalijos kolonijose kilusios vietinių ir komunistinių partizanų kovos prieš valdžią. Dėl tų kovų Portugalija ten turi laikyti 130.000 vyrų kariuomenę. O tai ūkiškai silpnam kraštui esą labai sunku.

SALAZARO NUVEIKTI DARBAI

Tačiau visi, net nevienašališki jo priešiniai, pripažįsta jog Salazaras išgelbėjo šalį nuo ūkinio bankroto, socialinio chaoso ir kolonijų bei kitų sričių netekimo

Jis labai rūpinosi savovy-

bės klausimais, pastatymų šimtų tūkstančių naujų būtų, gerų ligoninių, motinystės namų, gerų kelių, tiltų ir atnaujintu istorinių pastatų. Išmintinga politika jis pasiekė, kad po II Pasaulinio Karo ir Portugalija galėtų pasinaudoti Maršalo plano teikiamomis ekonominėmis gerybėmis.

Jis 1940 metais sudarė labai savotišką konkordatą su Šv. Sostu, kuriuo Bažnyčia atskiriama nuo Valstybės, nors Katalikų Bažnyčia pripažįstama vyraujančia religija. Taip jis išsprendė šimtmetį besitęsiančią kovą tarp katalikų ir įtakingose vietose esančių antiklerikalų, liberalų, jis pats visą laiką buvo uolus, praktikuojąs katalikas, griežtų, kiek konservatyvių principų ir kitos rankos žmogus.

Jo įpėdinis — dabartinis ministrų pirmininkas Marcelo CAETANO jau nebesilaiko pilnai «salazarizmo» ir jo pusiau valstybinio korporatyvizmo-sindikalizmo. Tai ypač liečia valdymo metodus, būdus. Jis palengva vykdo liberalizaciją. Tačiau Salazaras liks Portugalijos istorijoje kaip vienas didžiausių jos VALSTYBES VYRŲ.

J.A.V.

AGNEW — NAUJASIS VADAS

NEW YORK. Vienas iš pačių didžiausių JAV dienraščių «New York Times» pripažįsta dabartinį JAV-ų viceprezidentą Eduardo Spiro Agnew naujuju, charismatinio amerikiečių vadu. Tas miestiečių tipo amerikietis, palygint, labai greit prasiveržė į aukščiausius JAV postus.

Jo kalbos dabar vis labiau patinka amerikiečiams ir gan da plataus atgarsio. Jo pagrindinės skelbiamos idėjos yra, kad vyksta pagrindinių amerikiečių dvasinių vertybių smukimas, kad prieš jas vykdoma tikra agresyvių grupių slapta kova; tačiau «tylioji dauguma» gali susijungti į pozityvią kovą už šias ir kitas brangias vertybes. Dvidešimtojo ir dvidešimto pirmojo amžiaus žmogus turi išauklėti labai sudėtingam ūkiniam, kultūriniam gyvenimui, turi būti priaugęs spręsti jo problemas. Kitą demokrat

jos priešai vis vadovaus ir pasieks visokeriopų laimėjimų.

DIDELĖS PASKOLOS PIETŲ AMERIKAI

Per paskutinius finansinius metus, kurie baigėsi 30 birželio, Pasaulinis Bankas paskolino Lotynų Amerikos šalims 740 milijonų dolerių. Tai yra rekordinis skaičius. Tai trečialis visų šio banko paskolintų pinigų. Tuo pačiu šis bankas tapo svarbiausiu Lotynų Amerikos finansuotoju.

Brazilija

PATIKO POLITIKAMS

Generolas Medici, kaip ARE A partijos vyriausias vadovas ir Respublikos prezidentas apsisprendė neparinkti pats kandidatų į Brazilijos senatorius ir atstovus, kaip tai padarė su parinkimu kandidatų į valstijų gubernatorių ir vicegubernatorių, bet palikti pačioms partijoms regiu nalinėms valdyboms. Tai patiko politikams.

Tai įgalina politikams daugiau pasireikšti, ypač gabesniesiems. Praeitis tas, kuris turės daugiau simpatijų ir šalininkų; taip pat iškilis naujų, jaunų jėgų.

Net opozicijos partija pripažįsta, kad valdžia nedaro jokių sunkumų ir skyrimo, palygint su valdžios partija rinkimų kampanijoje. Rinkimai įvyks š.m. lapkričio mėnesį.

«MIRTIES ESKADRONAS»

Vis dargėjant žuvusių skaičiui nuo «Mirties Eskadrono» kulkų ir visuomenės protestams prieš šitokią sauvaišiamą bei specialios investigacijos vadovui São Paulo mieste viešai paskelbus, kad aukšti saugumo pareigūnai trukdo tyrinėjimą, Respublikos prezidentas Medici paskelbė federacinę intervenciją. Buvo paskirtas S. Paulo valstijai tokiu interventoriu prokurorius Helio Pereira BICUDO.

Iš dabar paskelbtų davinių ir nuo «Mirties Eskadrono» kulkų išlikusių gyvųjų pareiškimų, atrodo, kad patys policininkai ar kiti saugumo agentai sudaro tą «mirties eskadroną». Tai daugiausia policininkai, stipriųjų narkotikų pardavinėtojų persekiotojai.

Br. L. Bendruomenė

Darbo planas bendrame posėdyje

Praeitą šeštadienį, liepos 25 dieną, Jaunimo Namuose, Vila Zelinoje, įvyko Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos bendrasis posėdis su Tarybos kandidatais, per rinkimus buvusiais Tarybos įgaliotiniais įvairiuose bairuose, komisijų nariais ir svečiais.

Pirmiausia Bendruomenės Tarybos prezidiumo pirmininkas J. Čiuvinškas padėjo įgaliotiniams ir kitiems užuolą pasidarbavimą pravedant rinkimus. Paskui papasakojo apie Bendruomenės ir Tarybos bendrąją padėtį, užsimojimus, finansinius sunkumus ir kt.

Kalbėjo jis ir apie Tarybos posėdžiuose svarstytą ir galutinai priimtą Bendruomenės darbo planą pirmiaisiais naujosios Tarybos gavimo metais bei įkurtas Bendruomenės sekcijas. Užsiminė ir apie gražiai pasisekusį pikniką — išvažiavimą į Parque Municipal, organizuotą draug su latviais ir esantis Baltų savaitės proga birželio mėnesyje. Jis kvietė visus Tarybos narius, kandidatus ir įgaliotinius ryžtingai isijungti į darbą ir taip išpildyti rinkėjų į juos sudėtus lūkesčius lietuviybės labui S. Paulo lietuvių kolonijoje.

REIKIA BENDRUOMENĖS APYLINKIŲ

Savo gražiam žodyje Bendruomenės Valdybos pirmininkas J. Tijunėlis pabrėžė, kaip svarbu lietuviams pažinti vieni kitus, išgirsti kitų nuomones, susitarti dėl vienybės ir bendro, visų širdžiai artimo darbo. Kadangi ceimnoma São Paulo lietuviams susieiti visiems į vieną vietą, pasižinti ir išsikalbėti — tai Bendruomenė ryžtasi steigti įvairiuose bairuose savo sekcijas — Bendruomenės apylinkes.

Jis prašė, kad per Tarybos rinkimus būtų įgaliotiniai su tiktu būti tų Apylinkių įgaliotiniais (vėliau jie tai principu ir sutiko). Pradžioje apylinkių darbai būtų maždaug šie: 1. rūpintis savo apylinkės lietuvių šeimų registracija, 2. talkininkauti Savišalpos Tarybai, 3. rinkti solidarumo mokestį, 4. platinti bilietus parengimams, 5. kviešti apylinkės lietuvių pasitarimus, susirinkimus, suplanuoti išvykas ir t.t.

Po to jis supažindino su kitais Darbo plano punktais, kaip su solidarumo mokesčio rinkimu, Bendruomenės kuriamomis sekcijomis, kaip meno sekcija, kurios jau sudaryta tautinių šokių grupė su 8 poromis. Ji jau pasirodė per Tėvų Jėzuitų salės atidarymą! Baigiama sudaryti teatro ir dainos grupės. Sudaryta ir Kultūros bei Švietimo Sekcija švietimo reikalams. Gražiai jau visus metus veikia Savitarpio Pagalbos Tar-

nyba. Ji per paskutinius pora mėnesių sušelpė 8 šeimas (192,50 kr.) ir pasiuntė studentei Leokadijai Aleknavičiūtei jos studijų rėmėjų būrelio suaukotus 300 kr. Savi tarpio pagalbos reikalams bus skiriama iki 40% visų pajamų.

Pasiryžta savaitraštyje «Mūsų Lietuva» turėti oficialų Bendruomenės skyrių ir prisidėti pinigais prie šio vieningo laikraščio leidimo. Jau sudaryta ir Spaudos Komisija. Pramatyta atgaivinti lietuvišką radijo programą, bet tam reikia nemaža pinigų, nes sunku tikėtis gauti radiją veltui.

Kaip praėjusiais metais, taip ir šiais metais bus rengiama Lietuvių Diena ir vaikams Kalėdų Eglutė bei Vasario 16 minėjimas.

Po pirmininko kalbos buvo keletas paklausimų ir pasiūlymų. Eilė Tarybos narių ir kandidatų pasiėmė Solidarumo mokesčių rinkimui kvitų knygeles. Tada Tarybos nariai pavaišino visus įgaliotinius kandidatus ir svečius gardžiais. Besivaišiant buvo draugiškai pabendrauta ir pasikalbėta įvairiais klausimais.

KRYŽIUOJASI VAISTAI

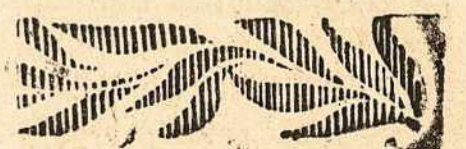
Tyrimai parodė, kad viena rūšys ileidžiamųjų vaistų negiamai paveikia sveikatą, kai vartojama žmogaus, kuris ima bet kuri iš 20 kitų vaistų. Vra žmonių, kurie vartoja net keliolika skirtingų vaistų tuo pačiu metu. Gydytojai stengiasi saugoti, kad vaistai nesusikirstų vieni su kitais. Ateityje gali reikėti kompiuterių pagalbos vaistų pasekmėms suderinti, kad nekenktų sveikatai.

KLIJAI AKIŲ LIGOMS

Išrasti stiprūs ir nuodingi klizai, kuriais galima žmogaus akiai priklijuoti akių lėlytes ar kitas dalis. Prie akies prisūti labai sunku, užtat tikimasi, kad klizais bus galima išgelbėti akis, sužeistas auglių ar ugnies.

GYVULĖLIAI SENELIAMS

Vyresnio amžiaus žmogus turėti šunį namuose naudinga, rašo psichologas, nes gyvulėlių reikia įpastoviai aprūpinti, kartu išeiti pasivaikščioti, reikia sugalvoti, kuo pasidaryti; pasikalba ir su kitais žmonėmis, kurie turi šunį. Lovoje gulinti žmogus žuvytės, kuriomis nereikia daug rūpintis, bet kurias galima valandomis stebėti.

RENKASI EUROPOS LIETUVIAI

Liepos 19 d. netoli Stuttgart, Vokietijoje, prasidėjo Europos lietuvių studijų savaitė, kurioje dalyvavo lietuvių profesorai, mokytojai ir studentai iš Vokietijos, Anglijos, Prancūzijos, Italijos, Švedijos, Šveicarijos ir kitų Vakarų Europos kraštų. Studijų savaitė tapusi vienas pagrindinių kultūrinių įvykių Europos lietuvių veikloje. Programoje numatytos paskaitos iš politinių bei kultūrinių klausimų, diskusijos, socialiniai įvykiai. Kiekvienoje studijų savaitėje dalyvauja ir lietuvių studentai iš Kanados bei JAV, atvykę į Europą studijuoti ar vasarą atostogauti.

STELGIA MOKYKLĖLE

Maracay, Venecueloje, kuri laiką nebuvo lietuviškos mokyklėlės, bet neužilgo bus steigama naujai įrengtose patalpose. Luiza ir Henrikas Gavoriskiai, statydami apartamentų pastatą, numatė ir kambarį, kurioje jaunimas gali susirinkti dainuoti, žaisti, mokyti lietuvių kalbos, istorijos, papročių, meno. Maracay, Araguos sostinė, turi apie 200.000 gyventojų, kurių 150 yra lietuvių.

NAUJA ŠVENTOVĖ ŠV. KAZIMIERUI

Mažą lietuviškai papuoštą langelį su šv. Kazimiero relikvija ruošiasi įmūryti naujoje bažnyčioje Caracase. La Vegas aikštėje stovėjusią bažnyčią nugriovė žemės drebėjimas ir statoma moderniška, toje pačioje aikštėje kurioje yra Centro Lituano «San Casimiro». Lietuvių kapelionas kun. Antanas Perkumas, SDB, šiuo metu nuvykęs į lietuvių koplyčios šventinimą Romoje jau sudarė planus šiai šventovei, kuri liktų kaip lietuvių kolonija meldžia savo globėją šv. Kazimierą užtarti persekiojamą tautą.

KELIAUJANTIS LIETUVIS INŽINIERIUS

Aušcininko Jono Šliupo sūnus, inž. Vytautas Šliupas JAV-bėse šėjo mokslus ir darbo reikalais siunčiamas į Liberiją, Nigeriją, Pakistaną, Indoneziją, Graikiją, Italiją ir kitus kraštus. Jo specialybė — statybos inžinerija, hidraulika, žemės nusauginimas ir vandens teikimas.

NAUJA LIETUVIŲ AIKŠTĖ. Prie Dariaus ir Girėno pa-

minčio Čikagoje atidaryta Lithuania Plaza, minint šimtą metų nuo pirmųjų lietuvių atvykimo į miestą. Išskirtėse dalyvavo mero atstovai, Lietuvių operos choras ir lietuvių Bendruomenės vadai. Lietuvos generalinis konsulas P. Daužvardis trumpai peržvelgė istoriją, kurioje iš pirmųjų 20 lietuvių išsivystė šimtai lietuviškųjų organizacijų, 14 parapijų lietuviškosios veiklos centrai. Lietuvai atgavus laisvę, buvo pardavinėjami bonai, siunčiamos aukos Lietuvai atstatyti. Teks laukti, koks bus antrasis Čikagos lietuvių šimtmetis.

LAIŠKAIŠ MOKOS KALBOS

Trečiosios kartos jaunuolis Albertas Stalioraitis, gyvenęs Michigano valstijoje, JAV-bėse, panorą išmokti lietuviškai. Jo motina vokiečių kilmės, namuose lietuviškai nekalbama, bet, susiradęs kun. J. Kubiliaus adresą Čikagoje, paprašė knygų ir pagalbos. Jaunuolis rašo laiškus, alieka kun. Kubiliaus užduotis pamokas, kurios ištaisomos ir laišku gražinamos Po keleto mėnesių jau rašo beveik be klaidų.

LIETUVYBĖ PARAPIJOSE

«Susirinkome ieškoti kelių, koku būdu Bažnyčia gali padėti lietuviams išsilaikyti», pareiškė mokytojų ruoštas simpoziumas. Kun. Geiščiūnas sakė, kad atsinaujinanti Bažnyčia nori, kad tikintieji melsėtųsi sava kalba. Mokyti. Masi lionis pabrėžė lietuvių dvasilininkų pastangas tautinio atgimimo metu. Dalyviai pripažino, kad kai kurios lietuvių

parapijos silpnėja, bet reikalinga visų lietuvių vieningų pastangų kad lietuviybė būtų išlaikoma. Simpoziume dalyvavo apie 150 asmenų, jis vyko Čikagoje.

LANKĖS LIETUVOJE

Dienraštis «Draugas» atspausdino įspūdžius lietuvių, neseniai aplankiusio Lietuvos. Kadangi iš Vilniaus uždrausta išvažiuoti, giminės atvyko į miestą. Žmogus rašo: «Visi žinom, ką tai reiškia po tiek metų susitikti savieji ir paliesti kojomis savo tėvų žemę. Tai buvo ašaros, džiaugsmas ir liūdesys, kad patekai ten, kur tavo gimtasis kraštas buteriotas pavergtas, kur prieš tavo akis aiškūs skurdas ir dabartinis vargas». Lietuviai įskaitant ir sovietinėje santvarkoje išaugusį jaunimą, rusų akenčiai, bet byjo. Bažnyčiose matė ir senų ir jaunų žmonių, atvykusių į šventą miestą, kur jų nepažįsta. Karo metu ir po karo, ypač tingai partizaninio pasipriešinimo metu, Lietuva daug nukentėjo. Kitame straipsnyje vokiečių, po karo 1946–1947 metais gyvenusių Lietuvoje, pasakoja, kaip jai padėjo lietuvių «be išimties malonūs, nuo širdies, vaišingi ir geri». Vokiečiai toliau rašo apie lietuvių: «Lietuviai yra pilni tautinės garbės, net iki mažiausio žmogaus. Jų tautiškumas yra jiems viskas».

IŠLEIDŽIAMĖ VATIKANO ARCHYVAI

Vatikano ir Italijos archyvuose apstu medžiagos apie Lietuvą. Kitos tautos jau yra išleidusios šaltinių: vokiečiai

atspausdino 100 tonų, lenkai 50, ukrainiečiai 50. Šiuo metu išėina ir pirmasis lietuvių tomas, perrašytas iš senų rankraščių, ištrūpėjusio popieriaus. Dokumentus ruošė prof. P. Rabikauskas, SJ, pael. P. Jatulis, kun. R. Krasauskas, kun. J. Vaišnora, MIC, ir prof. Z. Ivinskis. Numatyta išleisti Žemaičių vyskupijos dokumentų du tomai, vilniaus ir Seinų vėliau, du tomai Lietuvos vyskupų pranešimų, Jėzuitų ir Pranciškonų vienuolių istorijos keli tomai. Knygos vadinsis «Fontes Historiae Lituaniae» (Lietuvos istorijos šaltiniai). Lietuvių Sėlovados Centras Europoje kreipėsi į visus lietuvius šį darbą piniginiai ir moraliniai remti.

STUDENTAI APIE LIETUVIŲ TAUTĄ

Norėdami giliau aptarti lietuviškos veiklos klausimus, 50 lietuvių studentų susibūrė dvejų dienų karštoms diskusijoms apie kultūrą, visuomenę, organizacijas, dauguma mano, kad pagrindinis lietuviškumo veiksnys yra šeima. Pageidauta daugiau žinių apie lietuvių gyvenimą, politinę veiklą, pasigėsta lietuvių informacijos centro bei centrinės bibliotekos. Nors studentai pasisakė prieš oficialų bendravimą su okupanto įstaigomis, jie mano, kad ryšiai su kraštu, su lietuviams, stiprintų mūsų jaunimą. Lituanistinės mokyklos įvertintos teigiamai, bet prašyta naujų vadovėlių bei studentams tinkamo lituanistinio lavinimo. Studentai norėtų mažiai dėjų, o daugiau darbo. Diskusijos vyko Čikagoje, dalyvavo studentai iš įvairių miestų.

Rugsėjo šeštadienis

PREMIJUOTAS ROMANAS BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ

(tęsinys)

— Kam čia kaišioji tą laisvę ir tą Lietuvą?
— O kam tu kaišioji savo tėvą? Prisisklausiau iki gyvo kaulo pasakojimų apie jo «seimavimą».
— Tu man pavydi! Tu pavydi Antanui, kad jis savo firmą turį! Tu pavydi, tu pavydi!
— Pasiusk! Aš einu prauktis.
— Žinau, ko tu norėtum. Kad, paskendusi virtuvėj, tau vergaučiau!
Dabar Zigmąs šaukia iš vonios ir girdisi, kaip ūžia paleistas vanduo:
— Saugok Dieve! Lipdyk savo baidyklės ir maitink vyrą žuvelėm iš dėžutės, nes pietums pagaminti tau nėra laiko.
— Sibire ir to nėgautum!
— Sibire ir tu po obelįm negulėtum!

◆ ◆ ◆

— Zigmą! — staiga sušunka apačioj Laima, — neik šlapiom kojom per kilimą! Matai, kad visur palieki pėdas.
— Nejaugi aš oru praskristu į miegamąjį? Verčiau žiūrėk pati savęs: ar ranka tau dreba, kad laistai gerimą ant sofos?
— Būta sofos! Apšepusi, subrizgusi. Klausyk, prašyk tėvo paskolinti pinigų. Laikas mums

nusipirkti naujus baldus. Mačiau labai gražius. Daniškus.

— Iš kur tėvas paims pinigų. Gyvena iš pensijos.

— Todėl gyvena, kad kvailas, kaip ir tu. Juk jis turi auksines rankas, turi tokią profesiją! Bet ne! Tuos laikrodžius taisy pusvelčiui. Kar taisy, girdėjau, ir visai neima pinigų.

— Tai jo dalykas.

— Tai mūsų dalykas. Jei senis suvaikėjo, tai dar mes — nepraradom proto.

— Palik tėvą ramybėj. Pati žinai, namui dėjo su mumis lygiomis, o gyvena ant aukšto, kaip bažnyčios pelė.

— Ko jam ten stinga? Turi virtuvę, turi šal dytuvą, vonią, du kambarius. Tegu tikseną savo laikrodžius.

— Teisingai. Tegu tikseną. Ir jį pamiršk. Girdi? Tėvas neturi aukso kasyklos.

— Gerai mamutė sakė: tavo tėvas nevykęs, kaip ir tu. Aš jau dabar matau, kaip tu kas dieną vis daugiau į jį panašėjai.

— Lygiai, kaip tu į mamutę. Ar žinai istoriją apie vieną vyrą, kuris tik dėl to nevedė savo merginos, kad netyčia pamatė iškrevintas jos senelės šlepetes?

Tyla. Vėl Laimos balsas:

— Kodėl tu taip nežmeniškai greitai pasenai? Netrukus visai nupliksi.

— Moteriške, nekirk šakos, ant kurios pati sėdi!

— Gerai mamutė sakė dar penkeri metai ir tu, Laimučiu, galėsi savo vyrą karšinti.

— Pasižiūrėk į veidrodį! Neini jaunynė tu

— Aš laikysiuos! Nusidažysiu plaukus, pa-
tempisiu veido odą, laikysiuos iki paskutinio.
Kaip mama.

— U-ai! Kad aš turėčiau tokį gyvenimą, kaip mano uošvė ir jos šuval! Mamutė ir Tūziukas. Išmalė visą Ameriką lėktuvu nuo jūrų iki jūrų, dukteris belankydama. San Francisco — Miami — Bostonas — Chicago... O aš plaukos nuo ryto iki vakaro ir iki šiol lėktuvu nesukridau.

— Kadangi tu esi nevykėlis!

Girdžiu, kaip trinktelėjo durys. Matyt Zigmąs užsidarė miegamajame.

◆ ◆ ◆

Taigi, to i mamutė... Man rodos, kad nuo jos apsilankymo visos nelaimės ir prasidėjo. Atskrido jina! pas mus, prieš gimstant Sauliukui. Gyvenome ir tada visi bendrai, išsinuomavę didelį butą Braitonparke...

Atvyko mamutė ir mudu netrukus sukryžia vom kardus.

— Jūs, Gerulaiti, esate, rodos, inteligentas, o dėvit vis tuos pačius flanelinius marškinius, lyg Kanados traperis.

— Senatvė, ponja. Kaulai šala.

— Ir barzda, atrodo, ne kasdien nusiskutai. Gėda, Gerulaiti, šitaip apsileisti. Laikykites! laikykites!...

— Neturiu, brangi ponja, už ko laikytis. Ne bent tamsta mane švelnia ranka paremtum.

— Ką jus, Gerulaiti! Ir aš našlė, ir jūs našlys. Turime didvyriškai nešti savo dalią. Gyvename dėl vaikų.

(Bus daugiau)

"NOSSA LITUANIA"

Rua Justindiba, 20
Caixa Postal 4421
Sao Paulo, E.S.P.
Tel.: 273-03-38

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

Direktor responsáveis: Dr. José Ferreira Carrato

Redator: JONAS KIDYKAS

Administr.: JONAS BRŪŽIKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 20,00 visoje
merikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 100,00 P.

Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 40

SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 40,00 paskutiniame
N Cr. \$ 20,00, viduriniuose puslapiuose N Cr. \$ 15,00
Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida.

Stralpsnius ir korespondencijas redakcija taisyti pertvarko savo nuostatais. Nenaudoti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Religinė Padėtis Lietuvoje

Europos lietuviai kunigai svarstė labai aktuali klausimą — religijos padėtį okupuotoje Lietuvoje. Išsamų pranešimą padarė kun. dr. J. Vaišnora, svečias iš Romos.

Sovietinis komunizmas, kovodamas prieš religiją, laikui bėgant keičia savo kovos metodus, pasilikdamas visada prie to paties tikslo: sunaikinti žmonių tikėjimą Dievu kaip komunistinės bendruomenės kenksmingiausių faktorių. Iki šiol pasireiškė du tikėjimo naikinimo būdingi etapai: žvėžinis ir legalistinis.

NAIKINIMO LAIKOTARPIS

Pirmajam periode buvo stačiai uždrausta viešai išpažinti savo tikėjimą religinės praktikos būdu. Tame laikotarpyje visai sunaikinta katalikų unitų Bažnyčia ir įvairios protestantiškos bei sentikių konfesijos. O katalikų visoje Rusijoje likusios tik trys parapiškos bažnyčios ir nė vieno vyskupo. Tačiau ne taip griežtai naikinta stačiatikių Bažnyčia, nes jos hierarchai prisitaikė prie valdžios vedamos politikos ir tapo jos bendradarbiais. Todėl visoje Rusijoje dar skaičiuojama apie 50 milijonų stačiatikių narių.

Okupavus katalikiškus kraštus po antrojo pasaulinio karo ir po Stalino mirties, Kremliaus valdovai, matydami, kad sunkiau yra naikinti tas konfesijas, kurios savo centrus turi už Rusijos ribų ir iš kurių aisi nuolatiniai protestai bei pasaulio opinijos negatyvus formavimas komunizmo atžvilgiu, pakeitė savo taktiką kovoje su religija. Vieton fizinio naikinimo, tremiant tikinčiuosius bei jų sielovadininkus į sunkių darbų stovyklas ir kalėjimus, pereita į legalistinį naikinimo būdą. Tai yra kooperuoti su sielovadininkais ir bažnytine hierarchija, įjungiant juos pačius į tikėjimo naikinimo darbą. Nuolatiniu šnipinėjimu ir dvasiniu terorizavimu priverčiami kunigai būti lojaliais esamai valdžiai bei jos potvarkiams. Kiekvieną komunistinės valdžios aktą, nukreiptą prieš Bažnyčią, reikia laikyti legaliu Priešingu atveju dvasiškis yra pakaitinamas, nusižengęs valstybės įstatymams ir atitinkamai baudžiamas. O prieš užsienį pasiteisinama, kad visose valstybėse piliečiai, nusikaltę įstatymams, yra baudžiami.

Kandidatai į kunigus ir aukštesnėms studijoms yra parenkami tokie asmenys, kurie iš anksto yra užangažuoti bendradarbiauti su komunistine valdžia. Baigę studijas, taikomi į aukštas bažnytines vietas. Tiek kunigų, tiek vyskupų reikia turėti tvarko valdžios paskirtas ateistinis religijų komisaras. Faktiškai jis sprendžia kunigų perkėlimo ir paskyrimo reikalus. Jis sprendžia kokios pamaldos, kada ir kokiu iškilmingumu gali būti laikomos, o vyskupas ar administratorius turi teisę tik minėti komisaro potvarkiams pritarti. Taip pat ir su užsieniu bažnytinius santykius tvarko vyriausias religijų komisaras Maskvoj, statydamas beveik ultimatinis reikalavimus, tik jų numatytą kandidatą kelti į bažnytinio administravimo poaukščio vietas arba priešingu atveju nebus jokio bažnytinio hierarcho. Tokiu būdu ir aukščiausias Bažnyčios autoritetas priverčiamas nusileisti reikalavimams arba rizikuoti netekti jokio vyskupo, kuris reikalingas būtiniesiems gyvybiniams bažnytiniam patarnavimams atlikti. Taip pamažų legaliu būdu įkopia be reikiamų kvalifikacijų asmenys į atsakingas bažnytines vietas. Jų paskirtis yra apgailėtina: iš vienos pusės jie turi atlikti bažnytinį darbą, iš kitos pusės turi nepersistengti ir pamažų žengti komunistinės valdžios nurodytais keliais bei atiesioginiai veikti jų naudai. Taigi labai skaudu yra, kad pati Bažnyčia yra pajungta pačios savęs susinaikinimui.

inimo būdas yra dar skaudesnis už fi-

Pirmaujantis Lietuvis Gydytojas Apie Sirdies Ligas

Čikagoje prie Lojolos Universiteto yra vienas iš pačių moderniškiausių JAV medicinos centrų. Jis kainavęs apie 60-70 milijonų dolerių. Šio centro širdies ligų skyriaus direktorius yra lietuvis dr. Rimgaudas NEMICKAS. Tai palyginti gana jaunas vyras (gimęs 1938 metais Kaune). Bet jis jau turi didelę praktiką ir yra 6 medicinos draugijų narys. Jo žinioje yra už ketvirtį milijono aparatūra įgyta širdies ligonims gydyti. Čia pats moderniškiausias gydymas. Prigydomas naujos net kraujagyslės širdyje. Dien raščio «Draugo» korespondentas turėjo šį pasikalbėjimą su juo.

KOKIAS KLAIDAS DARO LIETUVIAI?

— Sakykite, daktare, kokias klaidas daro lietuviai širdies sveikatos srityje?

— Perdaug gerai maitinasi ir permažai juda.

— Dabar gydytojai ima patarinėti bėgioti, kad sustiprėtų širdies raumenys. Kokias Jūsų nuomonė apie tai?

— Tai sveika, jeigu tik su saiku atliekama. Šis pats stengiuosi į savaitę bent 10 mylių (apie 16 km.) nubėgti. Tik reikalingas atsargumas, laipsniškas prisipratinimas. Iš pradžių reikia pabėgti truputį paeiti, vėl pabėgti.

— Saugant širdį ir kraujagysles, kokių valgių patartina vengti?

— Tu, kurie turi gyvulinių riebalų, kaip pienas, sviestas, kiaušiniai, riebi mėsa; vengti ir vadinamų šrimpsų, nes jie perdaug turi cholesterolio.

— Tai kiek mėsos galima valgyti?

— Jauniems galima daugiau

vėliau — mažiau. Geriau baltą mėsa — paukštiena; stengtis nepadauginti raudonos mėsos. Nereikia manyti, kad gausiai valgyti steikus bus sveika.

— Gydytojai kalba apie kasmetinį sveikatos patikrinimą. Ar nepakenks tokie dažni persišvietimai rentgeno spinduliais?

— Po 40 metų nebloggerai tai daryti... Dabar rentgeno nuotraukos daromos labai greitai, tad daug žalos nepadaroma. Pagaliau anksti rasti vėžiai yra daug svarbiau, negu ta maža peršvietimo rizika.

O RŪKYMAS, GERIMAS?

— O ką Jūs manote apie rūkymą?

— Visiškai aišku, kad cigarečių rūkymas daug žalos sukelia. Dėl to nėra didelių ginčų. Pagreitina plaučių vėžį ir širdies sutrikimus. Geriau pypkė, negu cigaretes, o geriausia iš viso nerūkyti.

— O kaip su gėrimu?

— Gerti iki pasigeriant, aišku, pavojinga. Apskritai gėrimas netaip labai nuo skiriasi nuo raminančių vaistų vartojimo. Vynas turi štakos širdies ligose. Po širdies priepuolio naudojam jį, kaip ramintoją — pacientas geriau jaučiasi, geriau miega.

— Jeigu maitinimasis turi didelės reikšmės širdies sveikatai, tai nuo kiek metų amžiaus reikia jau kurti rūkymą vengti?

— Nuo kūdikystės dienų, ypač berniukams. Svarbu neikišti vaikams riebalų, kiaušinių. Apskritai, širdies ligos iki 40-45 metų yra daugiausia vyrų ligos. Vėliau ir vyruose ir vyruose ir moteryse susirgimai širdies ligomis mažiau vienodai įvyksta,

zinį persekiojimą, nes, pastarajam esant kyla žmonėse rezistencijos dvasia, o, veikiant legalistinio įsijungimo būdu, tikintieji supainiojami nesorientavimu, nepaslymu ir lėtu nu religijimu. Fiziškai naikinant, religinė praktika suvaroma į pogrindį, ir dėl to sunku yra valdžios pareigūnams tikėjimo apraiškas sekti ir kontroliuoti. Tuo tarpu, naikinant infiltravimo būdu, suskaldomi ir tarpusavy supriudomi patys tikintieji, paskleidžiama disorientacija, nuvertinamas pats tikėjimas ir galutinai pasiekiami komunistų norėti rezultatai.

Šį naują religijos naikinimo būdą išgyvename ir mes patys lietuviai tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Visur vyksta infiltracija tarp pasauliečių. Visur pastatomas lietuvis prieš lietuvi, žmogus prieš žmogų. Visur jaučiame dvilypumą: iš vienos pusės norime ginti savo religinius ir tautinius principus, iš antros pusės turime tarpusavy sugyventi, mylėtis ir pasitikėti vieni kitais. Visiems mums yra užmestas sovietinis nematomas sunaikinimo tinklas, bet to nematomo tinklo įrankiai turime būti mes patys. Tai yra tikras demoniškas religijos ir tėvynės meilės naikinimo būdas. Teisingai pasakė Kristus savo mokiniams: «Nes šio pasaulio vaikai gudresni su sau lygiais už šviesos vaikus» (Luk. 16,9).

Perėmus religijos naikinimo «misiją» patiems religijos reiškiėjams, išblėsta ir pats sovietinio komunizmo ateistinis įspūdis. Todėl važinėdami vakariečiai žurnalistai po Rusiją ir Lietuvą nepastebi religijos persekiojimo ženklų ir viešai skelbia, kad Rusijoje yra religijos laisvė. Vakarai pradeda jau nebetikėti Religijos persekiojimu Rusijoje.

P. C.

APIE VAISTŲ VARTOJIMĄ

— Kaip Jūs žiūrite į vaistų vartojimą?

— Nitroglicerinas, jei daktaro pirašytas, sumažina simptomus, pasireiškimus, padeda patogiau jaustis. Galima drąsiai vartoti — Reikalinge daktaro pirašytas digitalis — naudingas. Raminantieji vaistai gana pavojingi. Nežinome, kiek žalos jie gali pridaryti. Tačiau reikalinge, daktaro priežiūroje galima vartoti ir juos. Taip kaip ir alkoholis — priemonė pabėgti nuo tikrovės. Yra įdomių vaistų sumažinti cholesterolio procentą kraujyje, pavz. Atromid-S. Bet ar sumažina pavojų susilaukti širdies priepuolio — tai klausimas. Galima naudoti, bet neturiu vilčių, kad daug padės. — Inderal sumažina anginos pectoris aštrumą. Tačiau nėra įrodymų, kad pakeistų ligos vystymąsi. Kai širdies sutrikimas būna dėl arterijų užsikimšimo — naujesnis gydymas yra įsistatymas ton vieton naujos kraujagyslės kad užsikimšimas būtų aplenkiamas. Šios rūšies operacijos tik 3 metų senumo ir, atrodo, kad jos padės žmogui gyventi. Dabartiniai mechaniniai įtaisai padeda geriau nustatyti diagnozę, tikrąją padėtį, ir galima daugiau ligoniui padėti.

— Ar reikia žmogui imti papildomų vitaminų?

— Vaikams ir kūdikiams laukiančioms motinoms gali būti rekomenduotina. Šiaip jau Amerikoje maistas yra įvairus. Jeigu normaliai valgoma, tai dar ekstra vitaminų imti nėra reikalo. Vitaminų reklama naudinga jų gamintojams ir pardavinėtojams.

(Draugas, 19.3.70).

KAS DAROSI PASAULYJE?

Prancūzijos valdžia nori atostogautojams parduoti Maginot linijos tvirtoves sakydama, kad yra gražių vaizdų per Rheino upę. Anglijoje drambliams uždėjo ausines, kad neišsigastų, kai praskrenda sprausminiai lėktuvai. Amerikoje profesorius gavo stipendiją studijuoti, ar kiaušiniai savo tarpe kalbasi prieš išsirisdami Miami mieste Košer restorane galima ausipirkti kinietiško maisto. Indijoje studentai protestuoja, reikalaudami teisės per egzaminus apgaudinėti.

ORO BALIONAI SAUGUMUI

Išrasti balionai, automobilyje prieš vairuotoją įmontuoti, kurie, mašinai dėl nelaimės sudrebėjus, tuoj pat išsiūpučia, kad žmogus neatsimuštų į langą, vairą ar rėmus. Amerikoje tokias apsaugos priemones manoma priverstinai įvesti prieš 1972 metus.

Jaunystės AIDAS

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

Kai jų čia norima ir kad jie čia tinka.

Pakeitimai liturgijoje ir kitose srityse jauniems žmonėms savaime suprantami, nors jie gali ir nėra skaitę Vatikano II dokumentų: asmeniškas, didesnė asmeninė atsakomybė, dalyvavimas, paprastumas. Daug kur reformos sutampa su jų pačių per gyvenimą, o senų laikų jie nėra patyrę.

Toliau tektų pažvelgti, kaip jaunuoliai įsivaizduoja Katalikų Bažnyčią.

JAUNIMO NUOTYKIAI

Vasario 16 gimnazijoje, Vokietijoje, šiuo metu vyksta trijų savaičių vaikų stovykla, per kurią vaikai patraukiami ir į gimnaziją. Pernai dalyvavo ir dešimties metų Marytė, kurios tėvelis lietuvis, o motina vokiečių. Tėvai nutarę, kad berniukas bus lietuvis, o mergaitė vokiečių. Stovykla buvo mergaitėi labai įdomi, ir ji pradėjo išmokti kasdien daugiau lietuviškų žodžių, atidžiai sekama žaidimus, dainas, stovyklos vadovų kalbą. Ir stovyklos pabaigoje jau ruošėsi prašyti tėvelių, kad leistų į lietuvišką gimnaziją.

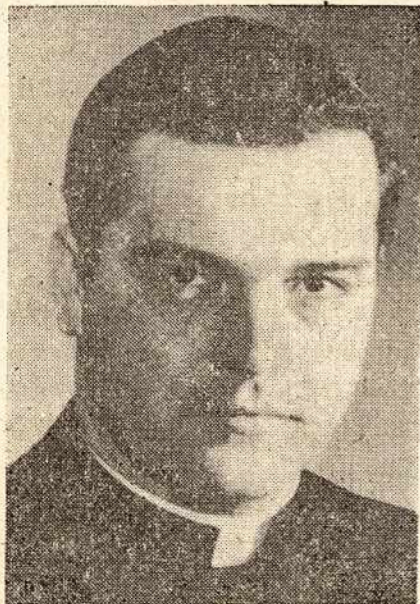
Beveik niekas neatsimena savo krikšto, to dėl Neringoje, Nekalto Prasidėjimo seserų globojamoje mergaičių stovykloje, kun. Jonas Šulcas sazeletis iš Vasario 16 gimnazijos, pravedė «krikšto atnaujinimą», Pašventintas vanduo tomis pačiomis maldomis, kaip būna per krikštą, perskaityti skaitymai iš švento Rašto, sukaltos maldos. Tada kiekviena stovyklautoja, norinti dalyvauti, priėjo prie kunigo, kuris paklausė: «(Vardas), ar tiki į Dievą Tėvą ir Sūnų ir Šventąją Dvasią?». Po atsakymo «Taip, tikiu», persižegnoja šventu vandeniu. Kunigas ir patepė kiekvieną aliejumi ant kaktos, sakydamas: «Tegul šis aliejus tau primena, kad šventoji Dvasia sti prina tave». Po to visi kartu išpažįsta savo bendrą tikėjimą kalbėdami: «Mes tikime į vieną Dievą...», kaip Mišiose.

Kiek moka lietuvių jaunimas kalbų? Pasaulio lietuvių jaunimo stovykloje 1966 metais pravaistas apskaičiavimas Kiekvienas iš 450 dalyvių (maždaug 18-19 metų amžiaus) mokėjo bent dvi kalbas; kas antras mokėjo tris. Iš svetimų kalbų, neįskaitant lietuvių bei gyvenamojo krašto, daugiausiai mokama anglų, ispanų, prancūzų, vokiečių. Buvo ir tokių, kurie mokėjo rusiškai, lenkiškai.

Kalbant apie kalbas, lietuvių vaikai, lankant kitataučių mokyklas Kolumbijoje bei Venecueloje, neretai moka tris ar net keturias kalbas. Ten yra vokiečių, šveicarų, italų, amerikiečių mokyklos. Dažnai įvairūs dalykai mokomi svetimomis kalbomis, pavyzdžiui, tikyba prancūziškai, matematika vokiškai.

Jaunimo vadovai nenukrenta iš dangaus, todėl kiekviena jaunimo grupė stengiasi ruošti jauniesiems vadovams ir vadovėms kursus. Rugpjūčio 1-8 už Montrealio, Kanadoje, vyksta skautų ir skaučių vadovų stovykla. Dalyviai tarp 15 ir 20 metų amžiaus. Mokosi žaidimų, įdomių užsiėmimų, plaukinėja Lac Sylvere ežere, išmoksta naujų dainų ir vakarinėms programoms pasirodymų. Šiais metais dalyvaus apie 55, suvažiavę iš įvairių JAV ir Kanados miestų. Panašioje stovykloje prie Čikagos 1967 metais dalis iškyloje pasimetė, ir negalėdami rasti tankiame miške kelio, nusivilko ko ne visus drabužius, užsidėjo ant galvos ir dainuodami žygiavo. Pere Marquette upe, kol surado savo draugus.

A. Saulaitis

TĒVO
ANTANO
SKILTI

Koks jaunimo Dievas?

Kokį nupieštą Dievą jauni žmonės tarp 15 ir 18 metų? Niekas nėra Dievo matęs, bet kiekvienas jį įsivaizduoja savaip: vie i balta barzda senelių ant debesų, kiti griežtu ir piktu teiseju, kuris pasituošęs kiekvieną tuojau bausti. Seniau knygoje Dievas buvo vadinamas «aukščiausioji būtybė, kuri visa sutvėrė», o dabar vaikams jis dažniau pristatomas kaip «mūsų Tėvas, kuris mus labai myli». Būtybę sunku vaiko protui apčiuopti, bet lengviau įsivaizduoti Tėvą, kaip ir Kristus Dievą apreiškė.

Žinoma, kaip atrodo Dievas, taip atrodo ir Bažnyčia, malda ir religija bendrai. Jeigu Dievas vaizduojamas kaip įstatymų davėjas, tai Bažnyčia yra įstatymus perduodąs vienetas, malda yra pareiga, ir religija sukasi apie tai, kas leidžiama ir kas uždrausta. Iš kitos pusės, jeigu vaikai įsivaizduoja Dievą kaip Tėvą, tada Bažnyčia yra šeima, malda yra ryšys arba pokalbis su mylimu asmenimi, o religija yra visas gyvenimas, o ne maza dalis, nuo gyvenimo atskirta.

KAIP PASIEKIA DIEVĄ

Kur to amžiaus jaunimas pajunta arba randa Dievą? Jeigu jaukia jaučiasi, jie nebijo papasakoti apie savo religinius pergyvenimus. Kaip tik baigdami gimnaziją ir sparčiai bręsdami, skirdamiesi nuo šeimos, padeda šalin vaikiškus įsitikinimus apie Dievą ir stengiasi iš naujo susigriebti. Todėl vienas pagrindinių klausimų — ar galiu kaip nors Dievą pajusti, pasiekti?

Tą kelionę į Dievą vaizduoja laiptais ar tuneliu į šviesą, ar aukštą sieną, ar kalnus, už kurių yra Dievas. Tik maža jaunimo dalis abejotų, kad Dievas jų nori ar ieško. Didesnė problema yra, ar jie patys pajėgia iš savo pusės prie jo priėti: būtina nori su Dievu turėti asmeninį ir nuosavą ryšį, nebūti Dievo akyse tik skaičius; kaip kokiam registracijos sąrašui.

KADA JAUČIASI ARČIAUSIAI?

Jeigu su Dievu ryšys turi būti asmeninis, tai kiekvieno kelionė į Dievą skiriasi. Javnu žmonių kelias, kaip patys pareiškia, yra per gamtą, per žmones, ir pro pasaulį.

Gamta įspūdinga savo grožiu, per kurią Dievas kalba. Tai aišku ir Šventame Rašte, ypatinai psalmėse ir iš Kristaus prilyginimų. Vaikams, jaunimui, gamta reiškia ir vienumą, nes vaikščiodami pajūryje ar miške, sau svajoja, galvoja savas mintis, kurios jiems svarbios ir kurių su-

augę nevisada klausosi.

Nežiūrint karų ir visų blogybių, daug kas pasireiškia, kad Dievą mato žmonės, ypatinai tuo atveju, kai yra jauku, šeimyniška, kai ištiesiama pagalbos ranka, džiaugiamasi, atleidžiama kitiems. Jaunimui patinka kartu būti, kalbėtis, dalintis įspūdžiais. Taip ir pajunta, kad jie nėra vieni, kad yra jų būryje daugiau, negu jie patys.

Matydami tik šį pasaulį, kuriame gyvena, mano, kad pasaulis yra Dievo rankoje, ir Dievas yra arti pasaulio ar pasaulyje, o ne toli atskirai ant debesų.

BAŽNYČIA IR KRISTUS

Kaip Kristus kalbėjo apie Dievą apčiuopiamais žodžiais, o ne filosofų kalba, taip jauniems žmonėms daro įspūdį Kristus kaip žmogus, su jausmais, pergyvenimais panašiais į jų pačių gyvenimą: gailestį, paslankumą, rūpestį, džiaugsmą. Tą ryšį su Kristumi nori matyti dabar, o ne tik prieš 2000 metų istorijoje. Todėl labai svarbi yra liturgija, šventos Mišios, kuriose jis ypatingu būdu sutinkamas.

Jaunimui Mišios stovykloje ar rekolekciuose būna kuo paprasčiausios, paprastais žodžiais ir simboliais, nes didelis formalumas jiems dar nėra suprantamas. Vienas 17 metų vyrukas po Mišių kartą pareiškė: «Tos Mišios buvo dinamiškos», nes taip jį paveikė.

Ypatinai nori dalyvauti: skaityti, sustatyti maldas, giedoti (dažnai ir su jiems suprantamesne muzika). Lietuvių vaikų mėgiamiausios giesmės yra: «O Kristau, pasaulio valdove» su gyva, ritminga melodija, ir «Kristaus sieia», labai melodinga giesmė.

Šventąją Dvasią vaikai suriša su laisvės ir džiaugsmo jausmais, ir vaizduoja taip pat kaip langą, per kurį kitaip žiūrima į gyvenimą, arba «radarą», kuris rodo kelią žmogų ir Bažnyčią.

RELIGIJA IR TIKĖJIMAS

Vaikai, kaip ir primityvūs žmonės, įskaitant ir Senojo Testamento Izraelio tautą, neatskiria religijos arba tikėjimo nuo gyvenimo. Seniau knygoje tikėjimas buvo aprašomas šitaip: «Tikėti reiškia pripažinti Dievo apreiškimas tiesas dėl to, kad jis jas apreiškia, būdamas tiesus». Dabar vaikai mokomi, kad «tikėjimas yra atsakomybė už kitus žmones Dievo akyvaizdoje». Tai jau ne tik proto, bet viso žmogaus tikėjimas.

Jeigu jaunimo paklausi, kas jų gyvenime svarbiausia, atsako: tėvai, šeima, mokykla, draugai, žmonės, sportas, gamta ir t.t. Beveik visi prirašo ir «Dievas» arba «Kristus» (jaunesni «Bažnyčia»). Kai kurie neįrašo visai religinio dalyko. Kai jų paklausi kodėl, gal yra bedieviai, jie atsako, kad visas gyvenimas yra surištas su Dievu, o ne tik atskira dalis.

AR VAIKAI MELDŽIASI?

Dauguma neparagintai pasakytų, kad melstis nereikia vien tik mintinai išmoktais žodžiais. Kaip tik, norėdami išvystyti savitą, asmeninį ryšį su Dievu, meldžiasi savais žodžiais ir patys vieni. Ir nebūtinai bažnyčioje, o savo kambaryje ar gamtoje.

Bet jaunimo religija nėra individualistinė, atsiskyrusi nuo kitų. Ji yra asmeninė, Tuo pačiu ieškoma tos krikščioniškosios bendruomenės, kurioje jie gali priklausyti, jaustis nariais,

Pasaulio Lietuviu Sostinė

DINAMIŠKAI AUGĄS MIESTAS

ZENONAS BAČELIS

(tęsinys)

Kalbant apie Jaunimo Centrą Čikagoje, tenka priminti, kad tų lietuvių klestėti sudarytų patogumų bent dalis nuopelnų tenka dabartiniam «Mūsų Lietuvos» redaktoriui Tėvui Jonui Kidykui, S. J. Jam savo laiku teko pareiga suburti Amerikoje lietuvių jėzuitus bei mesti tokio centro mintį, kuri jau kitų buvo paversta tikrove! Didelis Jaunimo Centras dabar jau permažas, nebeįstengia sutalpin ti visų norinčių jame prisiglausti. Pav. prof. Juozas Žilevičius lietuvių muzikologijos arkyvo kūrėjas, rinkėjas, tvarkytojas ir visa jo siela, tiek yra apsvirtęs surinktais mūsų muzikos lobiais, kad vos bėra vietos kur apsi sukti. Apie patogų turimos medžiagos išdėstymą nėra kalbos. O juk tas arkyvas nuolat auga. Muzikui Bertuliui mirus jo visos gaidos teko muzikologijos arkyvai ir vos tik vieną kitą dėžę iki šiol tebuvo galima atidaryti.

Tėvas A. Kezys, S. J. savo kambariye susikrovęs laiko pasaulio lietuvių foto arkyvą, fotografijas, filmus, skaidres ir kitą medžiagą. Trūksta vietos ir vis augančiai bibliotekai, kuri jau dabar turi virš 30 tūkstančių knygų. Laimė, kad jau praėjusį rudenį iškas ti ir išlieti pamatai jaunimo Centro priestatui, kuris bus bene didesnis už dabartinį centrą, ir viduryje net penkių aukštų! Čia tilps visi arkyvai, knygynai, dar eilė klasių, susirinkimams kambarių,

kavinė, o vėliau bus ir erdvi sporto salė. Iki išdygs Lietuvių Tautos Namai, Jaunimo Centras yra ir liks pats didysis Čikagoje lietuvių judėjimo centras. Čikaga paliko man įspūdį ne kaip abstraktinė sostinė, o kaip lietuvių tautos atplaiša ar satelitas, kuriame nors ir šiauresniu mastu vyksta buvusios Nepriklausomos Lietuvos administracinis, kultūrinis ir ekonominis gyvenimas. Čia taip pat ruošiami planai padėti tautos kamėnui tvarkyti tėvynėje, kai išmus laisvės valanda.

TRUMPAI SUGLAUDUS

Čikagos didžiausioji lietuvių išeivijos laisvajame pasaulyje kolonija pirmąja tautiniame gyvenime:

1. TIKYBA

Tikybinis kultas tvarkomas tautinėmis tradicijomis. Lietu viai turi pačiame mieste 9 parapijas su vyskupu V. Brizgiu priešakyje, tris vienuolių kongregacijas.

Liuteronai turi vieną parapiją su besikeičiančiais iškiliais kunigais, ir evangelikai turi savo kunigą superintendentą. Visos parapijos turi chorus, mokyklas ir parapijiečius subūrė įvairias organizacijas.

2. ŠVIETIMAS

Čikagos universitete nuo šio rudens įvedama lietuvių kalbos bei literatūros katedra. Čia veikia ir dvi aukštesniosios lietuvių tvarkomos mo

kyklos, kuriose dėstomi ir li tuanistiniai dalykai, Yra 10 pradžios mokyklų ir keletas vaikų darželių, kurių vienas buvo įsteigtas žymios pedago gės M. Varnienės, Montessori metodais. Gražiai veikia pe goginis Iltuanistikos institutas kurs rengia liet. mokytojus.

3. TAUTINĖ KULTŪRA

Čikagoje yra virš 500 lietuvių universiteto bei aukštųjų mokyklų paruoštų įvairių profesijų specialistų, kurių daugelis dar yra aiškūs lietuviai, o kairie savo sugebėjimais yra pastekę aukštų postų. Jie visi ir dar šimtai kitų pasižymėjusių moksluose ir administracijoje reprezentuoja lietuvius kaip kultūringus žmones.

Čikaga buvo ir tebėra masinio knygu spaudinimo ir platinimo centras. Ji užima pirmą vietą ir laikraščių bei kitos periodinės spaudos leidimo požiūriu.

Prie Seserų Kazimieriečių vienuolyno yra pasaulio lietuvių kultūrinio pasireiškimo dokumentacijos archyvas, muziejus ir turtinga biblioteka, o prie Jėzuitų vienuolyno yra kita virš 30 tūkstančių knygų turinti biblioteka ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės archyvas.

Čikagoje veikia keletas tautinių šokių ratelių. «Dainavos» ansamblis ir dainuoja ir šoka, ir turi lietuviškų muzikos instrumentų orkestrėlį.

Čikagoje dažnos didžiulės dainų šventės pritaikomojo liaudies meno parodos, mokslo bei literatūros simpoziumai, įvairūs seimai ir suvažiai vimai.

DAILIEJI MENAI

Be jokio abejo, Čikaga yra lietuviškų dailių menų centras. Čia ruošiamos nuolatinės meno parodos, kuriose rodomi ne tik Čikagos, bet ir kitų kolonijų menininkų kūriniai. Jaunimo centre yra nuolatinė meno galerija «Čiurlionis», sutelkusi daugybę geriausių paveikslų, Plačial reiš kiasi dainos, muzikos, valdybos bei scenos ir baleto me

nai. Čikagoje jau virš dešimt mečio veikia lietuviškoji opera, užkariavusi ir amerikiečių muzikos žinovų bei kritikų simpatijas. Čikagon atvyksta dainininkai bei muzikai ir iš kitų kolonijų. Retas sekmadienis, kad nebūtų kokių nors kultūrinių rengimų.

(Bus daugiau)

K. VAZNELIO MENO PARODA

Dabarties dailės muziejuje Čikagoje vyko dailiniko Kazio Vaznelio paroda, labai teigiamai įvertinta miesto spaudos Paveikslai abstraktaus pobūdžio,

LIETUVIŲ SIELOVADOS CENTRE

Kun. dr. P. Celiešius, gyvenęs JAV-bėse išvyko į Lietuvį Sielovados Centrą Europoje, Vokietijoje, ruošti leidinių religiniais klausimais. Neuzilgo išeis jo «Ar Bažnyčia gali klisti?» ir «Ar žmogus įstatymui, ar įstatymas žmogui.»

ISLEIŠIAS 400 METŲ KATEKIZMAS

Baltramiejaus Vilento 1579 metų katekizmas lietuvių kalba moksliniais paruoštas ir išleistas amerikiečio profesoriaus G. B. Ford, Jr. Katekizmas laikomas istoriniu lietuvių kalbos mokslo paminklu. Profesorius yra studijavęs senąją lietuvių, prūsų ir dabartinę lietuvių kalbą.

SVEIKI DANTYS

Dantims kenkia permatoma bakterijų plėvelė, kurią naujai išrastais vaistais galima nudažyti, o tada pačiam dantų šepetuku nuvalyti, tuo būdu net be dantų gydytojo pagalbos išlaikyti dantis sveikus.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IPMAOS CARRIERI LTD.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gerimas Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefones: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967

SÃO PAULO

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, dokumentų atitaisymas, auomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

MŪSŲ Lietuva

UA JUATINDIBĀ, 20 — P. DA MOÓCA — SĀC PAULO, 13

ONINĖS

Atrodo, kad jau atrasta švęsti Onines! Praėjusį sekmadienį Šv. Kazimiero parapijos salėje susirinko lygiai 50 suaugusių ir penketas vaikų. Onų buvo aštuonios. T. A. Saulaitis mišių metu pasakė gražų kasdieniam gyvenimui labai praktišką pamokslą, nu odydamas šv. Onos gyvenimą pavyzdį. Po pamaldų parodytas filmas iš Amerikos jaunimo skautų veiklos, o pasakui vaišintasi gardžiais sumuštiniais, pyragais, tortais ir arbatėle. Vyriausiai ir jausniausiai skirtas premijas laimėjo p. Ona Simonienė ir p. Ona Šlepetienė.

IŠSIKĖLĖ

Inž. A. Šlepetys trečiadienį (liepos 29) persikraustė gyventi į savo naująją gražią rezidenciją Morumbi bairre. Jis ilgą laiką gyveno R. Chama, V. Prudente, ponis Šlepetienė dainavo soprano "Aušros" chore, o sūnus ir duktė trejetą metų lankė lietuviškąją mokyklą.

V. Zelina

«ŽILVITIS» KVIEČIA.

Baigiantis žiemos atostogoms, liet. kultūrinis sambūris «ŽILVITIS», kurį dabar

jau sudaro jaunimas, vidutiniai ir mažieji, šiomet vėl rengia šventę.

Šventė prasidės šį šeštadienį, rugpjūčio 1 d. 17,15 val. šv. mišiomis, kurias žilvitičių intencija auko T. A. Saulaitis, SJ Vila Zelinos bažnyčioje. Šv. mišių metu yra kviečiami visi priimti Šv. Komuniją. Po to Ateitininkų Ramovėje bus žilvitičių agapė — arbatėlė kartu su jų tėveliais.

Sekmadienį 16 val. Jaunimo Namuose pasirodys visos žilvitičių grupės meninėje programoje. Ji bus linksma ir įvairi: tautiniai šokiai, dainos, žaidimai ir kt.

Ši «Žilvičio» šventė yra lyg tęsinys buvusių Jaunimo Švenčių, kurias rengdavo pirmą rugpjūčio mėn. sekmadienį, ateitininkai, vadovauja t. Dedei Juozui. Todėl šioje tradicinėje datoje žada į Šventę atvykti visa eilė ankstesniųjų Kubilo ir Malūno šokėjų. Bus gera proga po eilės metų susitikti Ramovėje, pasišnekučiuoti ir prisiminti praėjusius laikus.

Kviečiami visi tautiečiai — iš arti ir toli — atvykti su šeimomis ir kartu pasidžiaugti organizuotu mūsų jaunimėliu! Įėjimas nemokamas. Šventę globoja «Žilvičio» tėvų komitetas. Programą rengia M. Vinkšnajtienė.

Taigi visus, kas brangina lietuvišką žodį, kas myli liet. dainas ir šokius nuoširdžiai kviečia ir laukia —

«Žilvitis».

PALAIDOJOME VINČĄ BARTKŲ

Dar vienas lietuviškame gyvenime judrus žmogus iškelavo amžinybėn. Tai a. a. VINCAS BARTKUS.

Gyveno jis Lapoje. Buvo gimęs 1889 m kovo 20 d. Pilskiuose. Mirė liepos 23 ir palaidotas Parque da Lapa kapinėse.

Velionis Brazilijon atkeliavo 1927 metais kartu su savo tėvais. Sukūręs šeimą apsigyveno Vila Anastacio ir čia ilgai gyvendamas, tapo aktyviu lietuvių kolonijos nariu. Dėl nesveikatos išėjęs pensijon dar daugiau skyrė laiko lietuviškiems reikalams ir buvo nuolatiniu Dr. J. Basanavičiaus mokyklos globėju valdybos nariu. Savo gyva kalba ir prielankumu sugebėdavo įjungti būrelia virš šimto narių. Nuolat dalyvaudamas parengimuose, paminėjimuose ir susirinkimuose, prikalbindavo tautiečius stoti nariais ir savo laiku tas mokyklos globėjų būrelis buvo didžiausia organizacija S. Paulo lietuvių tarpe.

Per paskutinius 4 metus, nors ir sunkiai sirgdamas, Vincas niekad neužmiršdavo būrelio reikalų ir nuolat jais sielodavos. Pa kutinėmis dienomis, jau sunkiai bekalbėdamas, dar prižadėjo p. P. Žarkauskiui atsikėlęs iš ligos su ruošti vakarą ar bent «šuraską» kad lietuvių žinotų, jog Anastacio vilos lietuvių kolonija dar gyvuoja ir nepasiduoda ištautimui.

Lietuvybė a. a. Vincui visa da buvo pirmoje eilėje. Savo jauąstėje, būdamas Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas, narsiai kovėjo už krašto nepriklausomybę ir labai nuolat sielojos, kai tos nepriklausomybės ji neteko.

Lietuvių kolonija su velioniu Vincu neteko dar vieno aktyvaus nario, visomis jėgomis kovojusio už lietuvių išlikimą svečioje Brazilijos žemėje.

Liko liudintis sūnus Vitas, duktė Stasė, žentas ir keturi anūkai.

S. K.

SUSITUOKĖ

p-lė Ona Gelenza skaitė, duktė Onos Gelenzauskienės (Sto Amaro) liepos 25 dieną susituokė su Enrique de Souza Calazar. Sutoktuvės buvo S. Petro e Paulo koplyčioje, Murumbi, per šv. Mišias. Lai miago gyvenimo!

A. A. ONA KULIEŠIENĖ

Čikagoje mirė a. a. Ona Kuliešienė, kurią «keletą mėnesių ligon p. Onutė Joteikaitė.

Velionė Ona buvo tauri lietuvė, geros širdies žmogus. Laidotuvių koplyčioje pašarvotą velionę lankė daugybė žmonių ir J. E. vysk. Brizgys kan. A. Zakarauskas, T. G. Kija skas, vienuolės seserys. Visi kalbėjusieji prie jos grabo iškėlė ir pripažino nepaprastai gerą Onos širdi. Gijurbarko v. Raseinių apskr. neturtiškų ūkininkų šeimoje, ji buvo iš 9 vaikų vyriausioji. Neturtas neleido jai siekti mokslo Teko padėti motinai auginti gausią šeimą. Abiem tėvam išvykus Amerikon Onutė rūpinosi broliūkiais ir sesutėmis o broliui Jurgiui pradėjus lankyti progimnaziją o vėliau mokytojų seminariją, net pėsčia gabendama jam reikalingą maistą.

1933 m, Ona persikėlė Kuanan. Čia baigė namų ruošos mokyklą, ištekėjo už pašto techniko Vinco Kuliešiaus. Karas, antroji komunistų okupacija išbloškė juos iš gimtojo krašto. Bombardavimai gerkai sužalojo jos sveikatą. Pa galiau atsidurė Amerikoje. Čia jie gražiai isikūrė Čika-

ATSKIRO NUMERIO
KAINA 0,40

goje, kur jos vyras stvėrėsi statybininko darbo. Nuo 1959 metų velionė neteko sveikatos ir nebegalėjo nieko dirbti. Vyras ją taip labai mylėjo, kad nei dienos jos neapleisdamas globojo ir pats slaugė nuo būtino darbo atlieka momis valandomis. Nuo 1967 metų neteko kalbos ir su vyru bebendravo tik žvilgsniais.

Nežiūrint sunkios ligos, Ona ir Vincas Kuliešiai neišsisėkyrė nuo lietuviškojo gyvenimo. Iki tik galėjo abu dalyvavo ir bažnyčioje, ir parengimuose, ir šventėse. Stambia suma irrašė savo vardu Lietuvių Fonde, davė pinigų Laiškų lietuviams konkursų premijoms, rėmė lietuvišką spaudą ir vieuolynus. Ir Brazilijos lietuviai Tėvai Jėzuitai patyrė jos dosnią ranką. Velionė įrodė, jog nereikia būti garsia, mokyta, bet reikia būti geru žmogumi, kad vardas būtų kitų minimas su šviesia dėkinga pagarba.

Už a. a. Onos Kuliešienės velę bus šv. mišios šį sekmadienį, rugpjūčio 2 dieną, 17 valandą. Kviečiame visus už ją pasimelsti.

J. K.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML.: Pranas Gudelis iš S. Amerikos 22,60 kr., Kazimieras Valulis pusei metų 10 kr., J. Jakutis 20 už ML ir 80 už skelbimą.

MIRTINAI SUVAŽINĖJO

Šie metai lietuviams labai nelaimingi. Tik neseniai apgailėjome tris šeimas, kurios auto nelaimėse neteko savo mylimųjų dabar štai vėl, liepos 25 sunkvežimis suvažinėjo per gatvę ėjusį a. a.

ALBINA KASKEVIČIŲ

Jis liepos 4 buvo atšventęs. 33 metų sukaktį. Norėdamas padėti jau 15 metų našlaujančiai savo motinai, jis navedė. Turėjo gerą darbą pensijų įstaigoje. Buvo blaivininkas, darbštus vyras. Liko labai liūdininti motina sesuo Aldona ir dėdė Kleopas.

Velionis palaidotas «Quarta Parada» kapinėse. Septintos dienos mišios bus Bom Conselho bažnyčioje, Mokoje, rugpjūčio 1 dieną, 19.30 valandą. Teilsis ramybėje.

VYRŲ BROLIJOS VEIKLOS KALENDORIUS

Rugsėjo 13 d. spaudos bičiulių subuvimas balius.

Spalio 11 žaidimai Jurubatubos parke pas p. Vladą Jasulionį.

Lapkričio 8 ar 15 pikaikas Praia Grande.

Juozas Baužys, pirm.

ZELINOJE VISI GALI UŽSIMOKĖTI UŽ «M. LIETUVĄ»

p. Juozui Baužiui. Jis daug metų ištikimai patarnauja skaitytojams ir Administracijai, patarnaus ir dabar. Jo adresas yra Rua Manaias, 363. Visai arti prie bažnyčios aikštės. Pasinaudokite!

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą, Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.0 andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

DR. VICTOR PETRAS SAULYTIS

Dentistas-Chirurgas,

diplomuotas São Paulo Universitete.

Klinika — Chirurgija — Protezė — RX

Priima didelius ir mažus.

nuo pirmadienio iki penktadienio: nuo 8 iki 11,30 val.

šeštadieniais nuo 14 iki 18 val.

Consultorio: Rua França Carvalho, 121, Mooca.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo

Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas

Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576

Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo

RAIOS X

Consultorio: Rua Capí Pacheco Chaves, 1206.

Vila Prudente, Tel. 63-5352